

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joi și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Program de lucru

V

În lucrările sale biserica la locul prim trebuie să asigure existența funcționarilor săi, a preoților și a celui alt personal bisericesc, și aceasta o poate face numai cu ajutorul material și moral al statului. Cea mai generală plângere a preoților noastre a fost și este încă și acum totală desconsiderare a preoților în ce privește dotațiunea materială.

Lumea întreagă recunoaște serviciile neprețuit de mari, ce a adus biserica prin preoțimea sa la susținerea neamului și-a ordinii în stat. Biserica noastră în rândul prim a fost și este biserică națională. Preoțimea noastră s'a identificat cu poporul, și deopotrivă cu el a avut zilele când bune, când mai puțin bune, când rele, însă preoțimea totdeauna a fost cu poporul.

Pentru această tinută a sa preoțimea în trecut n'a primit nici o resplată, nici o recunoștință, căci guvernele din trecut n'au avut interes să amelioreze soarta unei preoții, care s'a identificat cu poporul său.

Azi s'au schimbat lucrurile. Sântem toți românii la un loc, sub o cârmuire românească, și azi preoțimea cu tot dreptul așteaptă îmbunătățirea sortii sale, și aceasta în măsură dreaptă cu bunele servicii ce a făcut în trecut, și face și acum statului.

Biserica vede umilirea ce i se face prin aceea, că funcționarii ei nu află considerațiunea cuviincioasă la împărțirea favorurilor, la dotațiunea cinstită, ca să poată trăi în tihnă, și să-și poată continua activitatea spre binele comun.

Preoțimea noastră vede, cum azi, în scumpetea enormă ce bântue țara, statul a îngrijit de funcționarii săi, sistemisând salarii corespunzătoare pentru tot soiul de funcționari. Și pecând funcționarii de toată specia au azi dotațiuni suficiente, preoțimea a rămas cu totul desconsiderată, avizată la sfărâmituri aruncate ca din milă. Și aceasta cu sistem dela vlădică până jos în parohia stămtorată în văile munților.

Un preot dela satele noastre, care a ținut sufletul în neamul nostru, nu are dotațiune ca un servitor dela cancelarii; un protopop n'are venitele ce le are un tinăr sergent dela jandarmerie; un asesor dela consistor n'are dotația ce o are un tinăr cleric eșit din seminar și aplicat la siguranța publică ca practicant; un vlădic n'are dotația unui tinăr ajuns azi secretar de resort, și așa mai departe. Umilirea aceasta ne doare, umilirea aceasta ne ustură până în adâncul sufletului.

Cerem deci să se facă dreptate cu tagma cea mai aleasă a neamului, cu funcționarii bisericii pe scara întreagă.

Primul lucru să ne fie deci acord cu statul în ce privește dotațiunea cinstită a funcționarilor bisericești. Cerem dela stat ajutorul material și ajutorul moral.

Starea de azi nu se mai poate tolera, și o îmbunătățire se impune de urgență.

Elita preoții noastre, vorbim de amândouă bisericile, căci în aceeași osândă sântem, preoțimea bisericii noastre, tocmai acum, în aceste zile mărețe ale încheierii României Mari, a început a deserta dela locul său de veghe a neamului.

Dotațiunea cinstită asigurată funcționarilor dela toate soiurile de oficii publice de o parte, și starea tristă de azi cu dotațiunea preoții, a ispitit pe mulți să părăsească turma și să îmbrățișeze alte cariere. Pornirea aceasta e explicabilă, și noi cu îngrijire privim în viitor la biserică, dacă nu se va delătura răul de urgență, și radical.

Aceasta o vede și guvernul românesc de azi, care știe ce rol a avut preoțimea românească în conservarea și conducerea neamului, și noi sperăm, că răul se va delătura, căci cu bună înțelegere el se poate ușor delătura.

Elita preoții noastre se va opri în acest nou drum al său, căci ea bine știe, că pastorul cel bun sufletul și-l dă pentru turmă.

Credința noastră este, că îndreptarea va urma.

Cerem deci ajutorul material și moral al statului, și din capul locului voim să ne precisăm punctul nostru de vedere.

Noi nu voim, ca preotul nostru să fie funcționar de stat, plătit cu leașă fixă lunară, care să nu aibă nici un contact cu poporul. Nu, aceasta să se știe.

Noi voim, ca dotațiunea preoții să se normeze precis, și să i se asigureze o dotațiune cinstită. Principiul să fie cel din sfânta Evanghelie: Cel ce slujește altarului, dela altar să se hrănească.

Biserica să fie în stare a putea asigura dotațiune cinstită pe seama preoții sale, ca preoțimea să fie a bisericii, în serviciul bisericii.

Cu sprijinul moral al statului să căutăm a ameliora dotațiunea preoții în parohie. Să se asigureze din averea comunală o porțiune canonică pe seama preoții, ca preotul să aibă economia sa, și aceasta așa cultivată, că ea să fie de model pentru parohieni. Ca în toate, așa și aici casa parohului să fie de model.

Să se reguleze din nou, conform exigențelor vremilor de azi, venitele stolare

ca ajutorul moral al statului. Restul apoi să se dea din partea statului până atunci, până când bisericile își vor putea face fondurile lor, din cari să poată ea biserica asigura întreaga susținerea materială a preoții sale. În rândul prim biserica să aibă grijă de existența funcționarilor săi și statul să vină în rândul al doilea ca ajutător, ca sprijinitor. În chipul acesta să asigurăm existența materială a preoții noastre, asigurându-i prin aceasta pentru toate eventualitățile și independența și libertatea personală, rezervându-i caracterul de tagmă liberă, independentă, conștie de sine și de rolul conducător ce a avut și trebuie să-l aibă în viața poporului românesc.

Lucrarea aceasta trebuie începută de urgență spre binele bisericesc, spre binele obștesc al statului și al neamului.

Pentru funcționarii din centru biserica va îngriji reflectând la fondurile sale de acum și cari le va mai acuire cu vremea, și încât acestea nu sânt suficiente spre a asigura o existență cinstită funcționarilor săi, biserica va cere subvențiune dela stat, care în sumă pașală se va pune la dispoziția bisericii.

Astfel lucrând vom asigura existența preoții, vom asigura existența bisericii, care va avea rolul cultural în România Mare, rol, care biserica l-a avut în trecut, când a trăit sub cârmuire străină, rol, care trebuie să i se reserve și în viitor.

Preotul va rămânea în legătură strânsă cu poporul, sufletul lui va fi legat de sufletul poporului, cu el se va bucura în zile bune, cu el va plânge în necazuri, cu el va fi în scârbe și în nevoi, va fi la un loc păstorul cu turma, fiind legată soarta lui de soarta poporenilor săi.

Astfel contemplăm noi asigurarea asistenței materiale a preoții.

Comunicat oficial

— din 21 Iulie 1919 —

Frontul de est: Schimb de focuri de armă, de mitralieră și tun pe tot frontul Nistrului.

Frontul de vest: Ungurii au atacat cu înverșunare posturile noastre de acoperire, pe întreg frontul Tisei. — Lupte crâncene sânt în curs la Thimar Pakazaz, Tisa Dob, Tisza Dada, Szabolcs, Tisza Ezla, gura Crișului, Mindszent.

— din 22 Iulie 1919 —

Frontul de est: Schimb de focuri de armă pe tot frontul Nistrului.

Frontul de vest: Luptele continuă cu înverșunare pe tot frontul Tisei.

Marele Cartier General.

Catedrală în Cluj

Ziua întrunirii sinodului arhiepiscopozan era prilejul cel mai potrivit pentru a se pune temei zidirii unui sfânt locaş ortodox român în cetatea Clujului, care îşi va primi, în sfârşit episcopia dreptcredincioasă, aşa cum o plănuise marele arhiereu Şaguna.

După şedinţa sinodului, alesul preşedinte al Consistorului din Cluj, părintele *Nicolae Ivan*, în cuvinte potrivite a prezentat domnilor deputaţi sinodali următorul:

HRISOV DE CTITORIE

Cu vrerea şi ajutorul milostivului Dumnezeu, învrednicindu-ne, sub scutul izbăvitor de robie străină al ostirii româneşti creştine, să desăvârşim gândul mitropolitului de veşnică pomenire Andrei Şaguna, prin întemeierea canonică a mult doritei episcopii dreptcredincioase române din cetatea Clujului, noi, iscăliţii deputaţi sinodali şi fii credincioşi ai bisericii noastre, în bucuria negrădită de-a ne vedea earăş la sânul vechi şi ocrotitoarei sfintei noastre mitropolii a Ungro-Vlahiei, povăţuiţi de lumina Duhului şi de pilda înaintaşilor cucernici, aducem prin acest hrisov, cu inimă curată, prinosul nostru de ctitori, pentru înălţarea unei sfinte biserici catedrale în cetatea de Dumnezeu dăruită nouă a Clujului.

Banii însemnaţi lângă numele noastre, îi dăm, fără nici un legământ, Consistorului dreptcredincios român din Cluj, cu rugămintea să-i sporească de sârg prin danii fără prihană, ca sfântul locaş să poată fi zidit fără zăbavă.

Fie ca fapta noastră smerită, pe care o săvârşim în ziua istorică a deschiderii sinodului arhiepiscopozan, întrunit în adunare extraordinară pentru alegerea celui dintâi Consistor diecezan al sfintei episcopii a Clujului, să deschidă inimile tuturor binecredincioşilor români din oricare parte a pământului strămoşesc, acum desrobii, spre slava lui Dumnezeu, întărirea Evangheliei, luminarea Neamului şi mântuirea sufletelor noastre.

Scris în cetatea Sibiului, anul mântuirii unamienouăşutenouăşprezece, luna Iulie ziua a 7-ea.

Contribuirile, întru realizarea măreţului scop, au trecut în aceeaşi zi peste suma de 23 mii coroane. Ele se urmează.

Germania după semnarea păcii. Indignarea desperată şi jelanii lărmuitoare, ce se deslănţuiseră în Germania după aflarea condiţiilor de pace, ne este încă în memorie. Se vorbea de «mormântul» unui popor...

Cât de puţin sinceri erau germanii în manifestarea acestor sentimente, se poate vedea acum când pacea este semnată.

Ziarul sibiian *D. Tagespost* primeşte adecă din Berlin o scrisoare, care se începe aşa:

«Este uimitor, că grelele condiţii de pace, care trebuie să le primească Germania, în genere n'au exercitat asupra poporului german înrăurirea de a-i paraliza activitatea».

Se arată, în aceeaşi scrisoare, ce mişcare salutară s'a produs în Germania pe toate terele vieţii publice, şi sfârşeşte cu următoarele cuvinte:

«Din toate cele spuse, care ar mai putea fi întregite cu unele şi altele, se constată lămurit că: puterea de viaţă şi curajul de-a înfruntă greutăţile traiului, poporul german nu le-a pierdut, pe lângă toată asprimea condiţiilor de pace. Suferinţa produce tărie».

Astfel, nu s'a urmărit alt ceva prin indignarea şi jelanii germană decât: tragerea pe sfoară a puterilor aliate.

Pelerinajul dela Putna

Ziarele ieşene, sosite astăzi, aduc următoarele amănunte despre pelerinajul din 2/15 Iulie a. c. la mormântul marelui Voevod Ştefan, răposat în 2 Iulie v. 1504:

Marti, în 15 l. c., s'a ținut la mănăstirea Putna pelerinajul la mormântul marelui Voevod Ştefan al Moldovei.

Se ştie că Asociaţia «Frăţia Moldovei Unite» a organizat comemorarea aniversării morţii lui Ştefan cel Mare.

Delegaţii au fost primiţi de către autorităţi, în cap cu prefectul de Rădăuţi. Din Iaşi au venit delegaţiile corpurilor de trupă, şi anume câte o companie din regimentele 15 Răsboeni, 13 Ştefan cel Mare, Vaslui cu drapelele şi cu muzicile lor.

Un serviciu religios s'a oficiat la mănăstire, de către Arhiereul Gurie, înconjurat de clerul local. Răspunsurile au fost date de către corul Mitropoliei ieşene, precum şi de corul Asociaţiei «Armonia» din Iaşi.

După terminarea slujbei religioase, la ora 11, s'a oficiat un parastas la mormântul lui Ştefan cel Mare, faţă fiind reprezentanţii autorităţilor, a celor sosiţi, şi a unui numeros popor, format din ţărani din împrejurimi.

Au sosit şi d-nii dr. Anghelescu, ministrul instrucţiunii, Al. Constantinescu, ministrul de industrie şi comerţ, Nistor ministru delegat al Bucovinei, cu doamnele, apoi dl general Zadik comandantul trupelor din Bucovina, miniştri ardeleni Pop, Goldiş ş. a.

S'au depus numeroase coroane pe mormântul marelui Voevod, cu un deosebit ceremonial.

Au rostit cuvântări înălţătoare, arhiereul Gurie, d. miniştrii Nistor, Goldiş şi alţii; dl A. C. Cuza a dat cetire telegramelor trimise M. S. Regelui.

A urmat defilarea trupelor. A impresionat adânc întreaga asistenţă.

La ora 2 jumătate p. m., s'a dat dejunul oficial, oferit de către dl ministru Nistor, la care au luat parte 50 persoane, printre cari membrii «Frăţiei Moldovei», miniştrii cu d-nele ş. a.

Cu toţii au vizitat muzeul Mănăstirii, după care s'a încins o horă monştră în curtea mănăstirii. Se rânduiseră mai bine de 7 roate de horă, în care se aflau la olaltă ofiţeri, soldaţi, femei, — o horă de înfrăţire a tuturor românilor, după zilele grele prin care am trecut.

La ora 6 seara, membrii Frăţiei au vizitat Peştera lui Daniil Sihastru, o frumuseţe de stânci, care a impresionat mult pe vizitatori.

Pelerinii au vizitat pe urmă mormântul lui Bogdan, întemeetorul Moldovei, de la Rădăuţi, unde au depus o coroană şi s'a săvârşit un parastas.

Toţi au fost cuprinşi de pietate văzând în această biserică veche din veacul XIV. mormintele întemeetorilor Moldovei: Bogdan, Laţcu, Roman şi Ştefan, pe mormintele cărora Ştefan cel Mare a pus pietrele cu inscripţii.

A fost cea mai înălţătoare zi din viaţă, cu atât mai mult că simbolizează actul măreţ al reîntregirii noastre, şi toţi s'au reîntors cu sufletul cuprins de cea mai mare pietate şi cu impresiile cele mai înălţătoare.

Extras din ordonanţa Nr. 21 şi 25 (Modificată)

1. Vor fi consideraţi ca infractori:
a) Acei cari fără rea credinţă, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orice chip, ştiri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operaţiunile de război, situaţia şi dislocarea trupelor, dispoziţiunile autorităţilor militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracţiune se va judeca şi condamna de pretori în prima şi ultima instanţă, cu închisoare până la un an şi cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârşit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

La Nr. cons, 1770 Plen. 1919.

Circulară

cătră onoraţii membri, preoţi şi mireni ai sinodului ordinar şi extraordinar-electoral al protopresbiteratului gr.-or. român al Iliei.

Esmis prin decisul Preaveneratului Consistor arhiepiscopozan dto 3 Iunie a. c. Nr. 1770/1919 a convocă şi conduce sinodul protopresbiteral înmulţit al tractului Iliei, pentru alegerea de protopresbiter, conform dispoziţiunii cuprinse în §-ul 15 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, prin aceasta convoc pe onoraţii membri preoţi şi mireni ai sinodului protopresbiteral ordinar şi înmulţit al tractului Iliei la sinodul electoral, ce se va ţine în parohia centrală Ilia, Vineri la 2/15 August a. c. la 11 ore înainte de ameză, în biserica parohială.

Serviciul divin, dimpreună cu chemarea Duhului sfânt, ce va premerge actului alegerii, se va celebra Vineri la 9 ore a. m. în biserica parohială, la care deasemenea sânt invitaţi a participa toţi onoraţii membri ai sinodului protopresbiteral electoral.

Onoraţii membri ai comitetului protopresbiteral sânt invitaţi la şedinţa pentru statorirea listei de candidare în prezua alegerii, Joi în 1/14 August la 6 oare p. m.

Sibiu, 8/21 Iulie 1919.

Nicolae Ivan
comisar consistorial.

Sinodul arhiepiscopozan extraordinar

Duminecă în 7/20 Iulie a. c. s'a ținut în biserica catedrală sinodul arhiepiscopozan extraordinar în afacerea cu episcopia nouă, ce se va înfiinţa pentru părţile nordice ale Transilvaniei, şi care va avea reşedinţa în Cluj.

A fost veche dorinţa noastră de a avea episcopie pentru părţile din nord ale Ardealului, şi părinţii noştri, moşii şi strămoşii noştri, au murit cu dorul acesta. Din timpurile vechi ale gloriei române, din timpurile glorioşilor domni moldoveni, de când cu episcopii din Vad, episcopi credincioşi bisericii şi neamului din era prigonirilor calvine, noi nu am mai avut episcopi pentru părţile nordice ale Ardealului.

A venit era dominaţiunei austriece cu supremaţia romano-catolică, s'a înscenat unirea în sinul bisericii noastre, şi cea mai puternică rezistenţă s'a făcut tocmai în aceste părţi nordice ale Ardealului.

Din episcopia ortodoxă a Vadului a rămas numai unele ruine, semn vădit al gloriei din trecut, şi amintirea ei din neam în neam, din generaţiune în generaţiune. Ciceul vestit de odinioară reînvie, reînvie şi pleiada episcopilor din Vad, cu timpurile istorice ale domnilor Moldoveni; a fost rezervată gloria aceasta tim-

purilor noastre. Deodată cu unirea tuturor românilor și o Românie Mare reînvie și vechea episcopie ortodoxă din Nordul Ardealului.

Figuri mărețe trec înaintea ochilor noștri suflați. Ctitorii mănăstirii din Peri, Meșterul Drag și Raliță vodă, Starețul Ilarion, episcopii învinovați cu aplecare spre calvinism, Mucenicii legii pe timpul unirii cu călugărul Sofronie în frunte, și preoțimea dosădită din Maramureș, care mai mult a resistat sălniciei cu unirea, toți reapar, și-și reclamă partea lor în tăria de credință către biserica ortodoxă.

Și deodată cu reînvierea noastră națională, deodată cu desrobirea noastră din cătușile statului ungar, și trecerea la statul român, urmează învierea episcopiei ortodoxe române din părțile nordice ale Ardealului, și un duh luminat, duhul neamului românesc suflă și dă viață inimilor amărâte veacuri de rând, amărâte și în cele ale religiei și în cele ale neamului.

Duhul acesta vechi, eliberarea ortodoxiei, scuturarea cătușelor naționale și confesionale, chemarea la o nouă viață bisericească și națională, duhul acesta a pătruns inimile noastre eri în catedrala ortodoxă, când am fost chemați să punem consistorul ortodox român în Cluj pentru părțile nordice ale Arhidiecezei noastre.

Ce ni s'a luat cu forța, cu încălcarea conștiințelor noastre ca români și ca ortodoci, acestea nu le mai reclamăm.

A rămas curat sufletul poporului nostru. Următorii bărbatilor martiri ai sângelui și ai legii au păstrat curat sufletul, veacuri de rând l-au păstrat curat cu așteptarea de zile mai bune.

Zilele acelea au sosit, a sosit mântuirea neamului, și cu ele și ridicarea și chemarea la viață a episcopiei ortodoxe române pentru părțile nordice ale Ardealului. —

Sinodul, ținut în 7/14 Iulie, a. c. a decurs în următorul mod: După săvârșirea sfintei liturgii împreună cu chemarea Duhului sfânt, s'a deschis ședința prin cuvântarea frumoasă, plină de reamintiri istorice a neobositului nostru vicar, eruditul Dr. Ilarion Pușcariu, care după serviciu de jumătate de veac în corporațiunile superioare ale bisericii noastre, a avut rara fericire să conducă sinodul cu înființarea episcopiei celei nouă.

De față au fost 39 de deputați sinodali. Eternisăm numele deputaților sinodali dela acest act istoric al bisericii noastre.

Acestia sânt: 1. Bălan Nicolae, 2. Bodea Augustin, 3. Borcea Lucian, 4. Borcea Nicolae, 5. Busdug Andrei, 6. Buzura Gavril, 7. Comșa Dumitru, 8. Comșa Nicolae, 9. Chirtop Zosim, 10. Costea Octavian, 11. Dobre Ioan, 12. Duma Vasile, 13. Dubleş Georgie, 14. Furdul Remus, 15. Fruma Ioan, 16. Herman Teodor, 17. Ioanovici Ioan, 18. Ivan Nicolae, 19. Lăpădatu Ioan, 20. Macrea Nicolae, 21. Medean Sergie, 22. Moldovan Dumitru, 23. Morariu Iosif, 24. Murășianu Iovian, 25. Papp Ioan, 26. Popoviciu Petru, 27. Proca George, 28. Pușcariu Ilarion, 29. Romoșan Ioan, 30. Roșca Pavel, 31. Rozvan Ștefan, 32. Saftu Vasile, 33. Sglimbea Octavian, 34. Stoian Aurel, 35. Stroia Ioan, 36. Triteanu Lazar, 37. Vlad Aurel, 38. Voileanu Matei, 39. Vulcu Dumitru.

Nu au luat parte la acest sinod deputații următori:

1. Almășianu Vasile, 2. Căndea Romulus, 3. Chelariu George, 4. Ioachim Fulea, 5. Garoi Nicolae, 6. Groza Petru, 7. Marghitta Ioan, 8. Meșianu Eugen, 9. Moldovan Silviu, 10. Moldovan Valeriu, 11. Munteanu Petru, 12. Păcală Victor, 13. Popescu Iosif, 14. Popp Ioan, 15. Popp Dumitru, 16. Roșca Eusebiu, 17. Sulică Nicolae, 18. Vasu Octavian, 19. Vlaicu Arsenie.

Constatându-se că sânt prezenți 39 de deputați, sinodul s'a declarat capace de a lua hotărâri valide, și astfel s'a purces la rezolvarea agendelor rezervate lui.

S'a constituit biroul declarându-ne de reales biroul dela sinodul ordinar.

S'au prezentat apoi actele adresate sinodului. Raportul consistorial, cu care se înaintează actele în afacerea episcopiei celei nouă din Cluj. Raportul consistorial cu o adresă a protopopului Bistriței Gregoriu Pletosu, care declară că reflectează să fie ales în consistorul cel nou. Raportul consistorului prin care trimite un protocol al clerului și poporului din protopresbiteratul Ungurașului, în care protestează în contra hotărârei sinodului ordinar din primăvara anului acestuia în afacerea cu vicariatul.

Toate acestea se dau comisiunei organizatoare, care s'a întregit cu membri noi la locurile, unde lipseau unii membri. Astfel în comisiune au fost: Nicolau Ivan, Teodor Herman, Vasile Saftu, din cler; Lucian Borcea, Gavril Buzura, Nicolae Comșa, Zosim Chirtop, Octavian Sglimbea și Aurel Vlad, mireni.

Deputații Ioachim Fulea și Silviu Moldovanu au cerut concediu pentru sesiunea aceasta extraordinară. Concediul li s'a încuviințat.

Ședința a doua s'a anunțat tot pe ziua de Duminecă, după amiază la 5 ore. La orele 12 a. m. s'a încheiat ședința *primă*.

Francezii despre guvernul dela Seghedin. Presa pariziană scrie despre guvernul maghiar dela Seghedin, că este compus din niște oameni compromiși politicește. Cu asemenea guvern înțelegerea nu poate stă de vorbă și nu-l recunoaște. Catastrofa ungurească au provocat-o — zice un ziar francez — tocmai politicieni ca domnii din guvernul dela Seghedin.

Știrile zilei

Marele Sfat Național, ales de adunarea dela Alba-Iulia, este convocat pentru ziua de 29 Iulie 1919 la Sibiu.

*

Moartea unui erou. În București a murit, în urma unei gripe infecțioase, generalul *Eremia Grigorescu*, comandantul trupelor române dela Mărășești. Unul dintre comandanții cei mai valoroși, generalul *Grigorescu*, s'a deosebit la Oituz și la Mărășești. Rezistența glorioasă, opusă de oștirile, ce le-a condus la lupte, rămâne înscrisă pe vecie în istoria marelui război al lumii.

Mult regretatul erou a fost înmormântat Luni, la *Mărășești*, cu impozantă asistență.

*

Alegere de protopop. Dintr-o corespondență mai lungă, primită din Munții apuseni, dăm următoarele:

În 27 Iunie (10 Iulie) a. c., s'a ținut în *Cămpeni* sinodul protopopesc electoral pentru întregirea scaunului devenit vacant în 1916, prin moartea protopresbiterului de vrednică aducere aminte, Romul Furdul. La concursul publicat au petiționat trei candidați, între cari doi în momentul ultim și-au revocat petițiile de concurs. Astfel a rămas un singur concurent, parohul *Petru Roșca* din Uioara de Murăș. Cu toate acestea comitetul protopresbiterial cu majoritate de voturi a statot listă de candidare cu singurul concurent, rugând sinodul electoral să efectuiască alegerea cu acest candidat. Sinodul protopopesc electoral luând cu aprobare act de hotărârea comitetului a purces la alegere, al cărei rezultat a fost, că toți membrii prezenți, adică 36, au votat cu ședule secrete pentru concurentul *Petru Roșca*.

Actul alegerii a fost condus din partea dlui asesor consistorial *Lazar Triteanu* și a decurs în ordine exemplară.

*

Curte de apel la Cernăuț. Domnii miniștri Constantinescu, Anghelescu, Buzdugan și miniștrii Transilvaniei Pop și Goldiș au fost Luni la Cernăuț pentru a asista la ceremonia instalării Curții de apel în acel oraș. Miniștrii au fost salutați la gară de domnul I. Nistor, ministrul Bucovinei, și aclamați cu entuziasm de mulțime. Ceremonia instalării s'a făcut cu multă solemnitate. Ministrul de justiție Buzdugan a primit jurământul de fidelitate al consilierilor.

*

DI C. Store, cum anunță ziare din capitală, părăsește definitiv țara, stabilindu-se la Geneva, unde va profesă ziaristica.

*

† **Dr. Ioan Ivan**, avocat și notar public în Sibiu, a încetat din viață Luni, în 21 Iulie a. c., jălit de nemângăiața sa văduvă și de o numeroasă familie. În mormântarea regretatului bărbat s'a făcut în Sibiu Miercuri în 23 I. c. la ora 5 din capela cimiterului central. Tragem condoleențe îndureratei familii.

*

Liceu de fete în Sibiu. Școala civilă de fete a Asociațiunii a fuzionat cu *liceul de fete al statului* din orașul nostru. Inscriserile se fac în zilele de 1—15 August a. c., ca la toate liceele. Anunțăm în numărul viitor.

*

Procesul Apáthy. În ziua a treia, a patra și a cincea s'a continuat și terminat ascultarea martorilor.

Comisarul regal *Munteanu* face apoi rechizitorul. Schițează activitatea lui Apáthy din trecut și cea din prezent, și cere pedepsirea lui, conform art. 5 din codul penal; căci acuza-tul a atentat la siguranța statului român, când în contra condițiilor de armistițiu dela Belgrad a căutat să facă recrutări nouă și organizări de trupe și a agitat pe săcui împotriva românilor. El, Apáthy, este pricinuitorul atacului din 15 Dec. 1918 dela Branișca și al celui dela Țigani.

În ședința de după amiază s'a continuat rechizitorul, căutând să dovedească vinovăția acuzatului.

Luând cuvântul avocatul apărător, zice că dovezile aduse până acum nu sânt îndestulătoare pentru culpabilitatea lui Apáthy. Citește mai multe documente despre năzuințele acuzatului pentru a promova buna înțelegere între națiuni și pentru a combate bolșevismul. Aminteste în sfârșit activitatea științifică a lui Apáthy și trecerea de care se bucură în străinătate pe urma acestei activități.

Acuzatul, într-o vorbire de o jumătate de oră, declară că așteaptă în liniște sentința.

Tribunalul, după o scurtă consfătuire, rostește judecata: *cinci ani de reclusiune*, pentru crimă în contra statului român, în contra poporului român și lesă maiestate.

Apărătorul face apel.

Recolta din Ardeal

Consiliul Dirigent, resortul alimentării, a dat o ordonanță, în care se normează circulațiunea produselor agricole a anului 1919.

Se dispun următoarele:

Sânt la libera dispozițiune a proprietarului, și pot fi aduse în vânzare fără nici o restricțiune, toate acele cereale, care au fost produse pe un teritor *mai mic de 100 jugăre*. În urmare producțiunea mică proprietăți va fi scutită de orice sechestr, rechiziționare și opreliște de a fi vândută, tot asemenea și cerealele produse pe 100 jugăre din vre-o proprietate mare.

Toate cerealele produse pe un teritor *peste 100 jugăre* sânt imobilizate (sechestrare), urmând să fie rechiziționate după trebuință.

La rechiziționare se va lua în socotința trebuința casei și a economiei proprietarului sau a detentorului, care trebuință, la caz de lipsă, va fi și întregită.

În vinderile și cumpărările de cereale, care nu sânt imobilizate, *nu se fixează preț maximal*; prețul este a se stabili prin acord liber.

Cerealele imobilizate vor fi preluate de stat cu *prețurile maximale*: grâu 120 cor., săcară, orz, ovăs 100 cor., 100 kg.

Cvota care sânt în drept marji proprietari să o scoată de sub sechestr este: pentru muncitorii agricoli 25 kg., pentru alții 15 kg. făină pe o lună. Proprietarii mici dispun după plac cu produsele lor.

Pentru sămănat proprietarii mari pot reclama 100 kg. de jugăr.

Aprovizionarea orașelor, a muncitorilor și în genere a acelor, cari nu se pot providea singuri, se va face de *comisiuni* județene de alimentare, care se vor alcătui în cel mai scurt timp. *Cu 1 August se sistează toate comisariattele de alimentare.*

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Joi: *Iubirea artistei*, film senzațional, cu Mia May. Titluri românești.

Începutul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Zilnic program interesant

Începutul la ora: 9 seara.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «ARDELEANA» societate pe acții în Orăștie, se convoacă prin aceasta la *adunarea generală extraordinară*, care se va ținea Luni în 8 Septembrie stil nou 1919 la 10 ore a. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
2. Propunerea pentru urcarea capitalului social dela 1.000,000— la 2.000,000— cor.
3. Propunerea pentru modificarea statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală, sânt rugați să-și depună pe lângă revers cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală la cassa institutului, sau la vreunul din institutele financiare membru la «Solidaritatea» acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe care îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență.

(187) 1—1

Orăștie, la 18 Iulie 1918.

Dr. Vlad m. p.
președinte.Dr. Sglimbea m. p.
director-executiv.

Nr. 250/1919 prot.

(186) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlile confesionale din parohiile 1. Loamnăș, 2. Mohu, 3. Riusadului, 4. Șelimbăr, 5. Șura mare și 6. Vurpăr, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român. —

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Salarul prescris de lege cu toate adaosurile sistemizate, plătit parțial dela parohii, parțial din ajutorul de stat asigurat deja pentru fiecare post dela ziua introducerii în oficiu.
2. Cuartir în natură, eventual relutul legal.
3. Șuramare și Șelimberul oferă învățătorului și grădina, și o cantitate oarecare de lemne în natură.

Cel ales este dator a duce Dumineca și în serbători elevii la biserică și a cânta cu ei liturgia, deasemenea are datoria a prevedea în școala de repetiție. —

Doritorii a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute (Atestat de botez, Atestatul ultimei clase medii, Diploma de învățător și eventualele atestate de servicii) subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie spre a-l cunoaște și poporul.

Sibiu, în 7/20 Iulie 1919.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

ANUNȚ

Administrația Băilor din Ocna-Sibiului necesită urgent mai mulți vizitii (Kociși). Informațiuni detaliate se pot lua la Administratorul economic în edificiul Școlii de Cadeti din Sibiu clădirea din curte, parter.

(179) 2—3

Concurs

Pe baza statului organic §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania sub Nr. 136 protocolar din 1888; în conformitate și cu ordinul consistorial din ședința plenară din 7 Iunie 1919 Nr. 4439 prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Zarandului.

Emolumentele împreunate cu acest post de protopresbiter sânt:

1. Dotația protopresbiterală din fondul general administrativ.
2. Competință legală din fondul protopresbiteral.
3. Venitele parohiei de clasa primă din Brad.
4. Taxele normale din vizitațiunile canonice.
5. Cvartir în natură.

Concurenții au să documenteze cvalificațiunea prescrisă în concluzul congresual Nr. 111 din 1888.

Concurenții deodată cu concursurile lor au să aștearnă și o tabelă de cualificațiunile după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiter §. 12.

Concursurile instruite cu toate documentele necesare să se subștearnă la consistorul arhiepiscopozan din Sibiu în răstimp de 30 de zile dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în ziarul «Telegraful Român».

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se iau în considerare.

Brad, din ședința comitetului protopresbiteral al tractului Zarandului, ținută la 24 Iunie 1919.

Pompiliu Piso m. p.,
adm. prot.Ioan Micu m. p.,
notar.

Nr. 4847/1919 Plen.

Se aproabă și se publică.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului arhiepiscopozan, ținută la 1/14 Iulie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,

arhimandrit, vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar.

Nr. 373/1919 of. prot.

(174) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala primară conf. gr.-or. română din Cupșeni, protopresbiteratul Cetății-de-peatră, prin aceasta se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile.

Emolumentele acestui post sânt:

1. Salarul legal dela comuna bisericască din repartitie Cor. 300 și dela stat întreaga diferență, votată deja.
2. Relut de grădina Cor. 20.
3. Locuință deplin corespunzătoare în edificiul școlar și
4. Trei stânjini de lemne de foc, cu cari se va încălzi și sala de prelegeri.

Concurenții să-și înainteze petițiile cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul fixat și să se prezinte în vr'o sărbătoare și în comună ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 19 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea-de-peatră în conșlegere cu comitetul parohial din Cupșeni.

Andrei Ludu
protopop.

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Leșnic cu filia Dumbrăvița, din protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat. Concursurile înzestrate cu documentele cerute sânt a să înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrierilor regulamentului pentru parohii — se pot înfățișa înaintea alegătorilor spre a cânta, respective a oficia, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Deva, 14/27 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deva în conșlegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter

Localurile oficiilor stăpânirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de alimentație și comunicație Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul cultelor și instrucțiunii publice: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul agriculturii: Strada Fabini, pavilionul oțieresc în școala de cadeti, parter.

Resortul de finanțe: Școala cadetilor, et. I.

Resortul de justiție: Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de codificare: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de organizare: Strada Berg 9.

Res. ocrotirii sociale: Strada Friedenfelds 16, et. I.

Res. de industrie: Școala cadetilor.

Secretarul de interne: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de organizare: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru comunicație: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. agricultură, p. finanțe: Școala cadetilor, et. II.

Secr. p. ocrot sociale: Strada Friedenfelds 16, et. I.

Șeful siguranței: Strada Schevis 6, parter.

Comanda Trupelor din Transilvania: Strada Reissenfelds, liceul de stat.

Comanda teritorială, Secția Organizării 6—7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. culte și instr. publică: Strada Poplăcii 7 et. I.

Biroul Presei: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. interne: Str. Schevis 6, et.

Res. armatei și siguranței publice, biroul de informațiuni: Strada Honterus 17.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhiepiscopozană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,
protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului
Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.